

DOI: <https://doi.org/10.53486/9789975359030.08>

CZU: 343.54(478)

TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

TRAFICUL DE FIINȚE UMANE

DARII Alexandra, MELECA Maria, studente, Specialitatea: Drept
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autori :sandadarii2000@gmail.com, melecamaricica@gmail.com

ABSTRACT: *After the declaration of independence of the Republic of Moldova, in 1991, about 800,000 thousand people, ie a third of the active population of the country, emigrated to get rid of an obscure economic situation. As a result, traffickers use this massive, legal and illegal emigration. Thus, according to official estimates, there are over 60,000 thousand victims of trafficking in human beings, with a total population of 3.6 million inhabitants. Therefore, the Republic of Moldova is among the first places in Europe in terms of the number of trafficked persons, as reported As a result, this issue is one of the most pressing and current issues. The Republic of Moldova, considered one of the poorest countries in Europe, on the borders of the European Union, remains one of the most thriving markets for sexual exploitation, forced labor and organ trafficking, according to an AFP survey.*

Currently, human trafficking is one of the worst problems facing the Republic of Moldova. Although it has recorded, in a record time, unimaginable and unacceptable proportions for our society, the phenomenon is practically not in the attention of local criminologists, without criminological rigorous, it being studied occasionally. No doctoral dissertations on human trafficking have been submitted so far. Although human trafficking is currently a matter of public awareness, the population still perceives the phenomenon superficially, its essence being misunderstood. This problem persists among the employees of the law enforcement bodies. Problems arise regarding the correct legal classification of acts of trafficking in human beings.

Key-words: *traffic, humans, risk, problems, number of trafficked persons, victims, illegal emigration, sexul exploitation, forced labor, organ trafficking, control measures, statistical date, criminology, economy, social relations, etc.*

JEL CLASSIFICATION: K14

Introducere

Traficul de persoane reprezintă o violare a drepturilor omului, a demnității și libertății acestuia, un fenomen care există și se manifestă în aproape toate țările lumii, indiferent de gradul acestora de dezvoltare. An de an, femei, bărbați și copii devin victime ale exploatării sexuale, ale exploatării prin muncă forțată sau pentru prelevarea de organe.

Cauzat de o multitudine de factori psiho-sociali precum sărăcia, lipsa de educație, relații familiale dezorganizate etc., traficul de persoane ia amploarea unui fenomen în special în țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare.

De asemenea, efectele sale pot afecta o multitudine de arii din viața unei comunități precum mișcările demografice, sănătatea, securitatea publică, nivelul de educație, gradul de ocupare a forței de muncă.

Scopul și obiectivele lucrării.

Scopul cercetării constă în elaborarea bazelor teoretice ale instituției traficului de ființe umane în dreptul penal, analiza doctrinară a normelor juridice privind traficul de ființe umane, ținând cont de experiența internațională și națională acumulată în acest domeniu.

Obiectivele prioritare ale acestei cercetări sunt:

- studierea evoluției istorico-juridice a traficului de ființe umane;
- formularea noțiunii de trafic de ființe umane și evidențierea caracteristicilor sale de bază;
- identificarea și caracterizarea condițiilor de fond și de formă ale traficului de ființe umane în contextul legislației naționale;
- determinarea locului și rolului traficului de ființe umane în sistemul instituțiilor de colaborare internațională în domeniul luptei cu criminalitatea;
- investigarea instituției traficului de ființe umane în reglementările legislative ale altor state.

Conținut de bază

Istoria evoluției societății umane demonstrează că traficul de ființe umane a existat din cele mai vechi timpuri, iar sub influența transformărilor sociale, acest fenomen a suferit modificări considerabile, păstrându-și esența până în ziua de azi.

Fenomenul traficului de ființe umane își are originea încă din perioada antică a evoluției societății umane, inițial având forma sclaviei, de aceea, considerăm necesară examinarea fenomenului dat din acest punct de pornire. Perioada antică a societății umane este definitivă ca o perioadă a evoluției societății umane, caracterizată preponderent de relațiile de sclavie. Cele mai bune exemple și dovezi ale acestui fapt sânt statele grecești, a Romei Antice etc.

Traficul de ființe umane a căpătat amploare în Republica Moldova începând cu anii 1994-1995 când migrația ilegală, provocată de criza economică și recesiunea în producție, inflația, creșterea numărului de șomeri, reducerea cheltuielilor în sfera socială a avut un impact dezastruos asupra dezvoltării situației de migrațiune în RM, iar migrația ilegală a devenit un fenomen obișnuit și tolerat, considerat uneori drept unica soluție de lichidare a sărăciei. Până în anul 2003 sub incidența infracțiunii de trafic de ființe umane cadeau mai mult femeile și copii, însă din acest an sau atestat și cazuri de trafic și de bărbați, în scopuri de muncă, cerșetorie și delicvență.

Există o serie de **cauze** ce generează și susțin fenomenul traficului de persoane, dintre care cele mai importante sunt:

- Standardul socio-economic scăzut.
- Șomajul și lipsa de ocupație
- Nivelul educațional scăzut
- Globalizarea
- Existența zonelor de conflict
- Lipsa de informare

Traficul de persoane este o infracțiune care afectează nu doar victimele sale și familiile acestora, ci și societatea în ansamblu. Traficul de persoane nu trebuie privit doar ca formă de victimizare a ființei umane, ci și ca o problemă de dezvoltare umană și socială. Consecințele negative ale traficului se extind de la victimele directe (traume fizice și psihologice, consecințe grave asupra sănătății persoanelor, dar și diminuarea șanselor persoanelor de a duce o viață normală, datorită

faptului că traficul împiedică persoana să se comporte ca membru al societății), la comunitățile și societatea din care acestea provin și care se confruntă cu pierderea capitalului uman, cu cheltuieli crescute pentru recuperarea și reintegrarea socială a persoanelor traficate.

Documente internaționale privitoare la traficul de persoane

În epoca modernă, pe plan internațional a existat o preocupare permanentă pentru combaterea fenomenului privind traficul de ființe umane, chiar dacă, datorită unor prejudecăți existente la acea vreme în societate, era foarte greu de a se obține un consens în această direcție.

Primul document internațional în acest domeniu datează din anul 1904, când s-a încheiat Acordul Internațional pentru suprimarea comerțului cu sclavi albi. Având în vedere ineficiența acestuia, în anul 1910 a fost adoptată Convenția Internațională pentru suprimarea comerțului cu sclavi albi, prin care cele 13 țări participante se obligau să condamne persoanele care se ocupau cu astfel de activități.

Sub egida Ligii Națiunilor, în anul 1921, s-a încheiat Convenția Internațională pentru suprimarea traficului de femei și copii, iar în anul 1933 s-a încheiat Convenția Internațională pentru suprimarea traficului de femei care au atins vârsta majoratului.

După constituirea Organizației Națiunilor Unite, în acest domeniu au fost elaborate o serie de documente internaționale extrem de importante. Astfel, în anul 1949, a fost adoptată Convenția Națiunilor Unite pentru suprimarea traficului de persoane și exploatarea prostituției altor persoane, iar la 15 noiembrie 2000 a fost adoptată, la New York, Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, act adițional al Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, act adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

De asemenea, trebuie să menționăm că într-o serie de documente importante ale ONU s-a făcut referire la interzicerea traficului de ființe umane. Putem enumera, în acest sens: Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948); Pactul cu privire la drepturile civile și politice (1966); Pactul cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (1966).

Pe plan european, au fost adoptate, de asemenea, o serie de documente importante în acest domeniu, dintre care amintim: Convenția europeană cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului (1950), împreună cu protocoalele adiționale; Convenția europeană pentru combaterea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (1997); Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (2005).

Etapale traficului de persoane. Traficul de persoane se desfășoară după anumite etape:

Recrutarea este momentul în care un „binevoitor”, prima verigă a traficului, intră în contact cu viitoarea victimă, făcându-i promisiuni mincinoase de angajare în străinătate. Înșelată, victima își dă acordul să urmeze planul recrutației de a părăsi țara.

Transportul este organizat de recrutații și se face pe trasee stabilite anterior. Are loc la scurt timp după recrutare, astfel încât victima să nu aibă timp să se răzgândească.

La **trecerea frontierei** victima este de obicei însoțită de recrutații și de o „călăuză”, fiind preluată de primul cumpărător, care drept garanție îi oprește actele de identitate. **Vânzarea** este esența traficului de persoane, victimele fiind transformate în marfă. Abia acum victima conștientizează pericolul. Dar seria vânzărilor nu se oprește aici.

Exploatarea este totală, victimele fiind amenințate și abuzate, supuse unor tratamente inumane și/sau exploatare sexual în regim de sclavie. Traficul de persoane, ca orice formă de crimă organizată, se consumă printr-un lanț de infracțiuni. Din momentul racolării victimei, traficanții și complicii lui încalcă legea în nenumărate moduri, iar drepturile fundamentale ale omului sunt confiscate.

Concluzie

Traficul de ființe umane a devenit în timp, așa cum s-a arătat, o temă importantă pe agenda politică a Republicii Moldova. În acest sens, se poate observa diversitatea instrumentelor legislative adoptate pentru a face posibile atât prevenirea, cât și combaterea și sancționarea traficului de ființe umane, deoarece acest fenomen reclamă din partea tuturor țărilor (de origine, tranzit, destinație) o abordare globală și internațională, adoptarea unor măsuri eficiente de prevenire a traficului, de pedepsire a traficanților și de protecție a victimelor.

Un factor care contribuie la creșterea proporțiilor traficului este globalizarea. Dezvoltarea tehnologică facilitează comunicarea, rezultând, spre exemplu, în abundența de spoturi publicitare TV dar și o utilizare tot mai frecventă a telefoanelor mobile. În aceste circumstanțe, și călătoriile peste hotare au devenit mult mai ușor și rapid de organizat decât în anii precedenți. Mai mult decât atât, globalizarea a sporit standardele de trai în țările dezvoltate, astfel această situație fiind însoțită de creșterea inegalității atât la nivel global, cât și național.

În Republica Moldova majoritatea victimelor sunt din mediul rural și au un nivel scăzut de educație. Traficanții exploatează victimele din Moldova în traficul sexual și traficul de muncă în Moldova și în alte părți ale Europei, în special în Rusia. Victimele traficului sexual sunt în mare parte femei și fete. Copiii sunt exploatați în pornografie infantilă online, despre care experții menționează că este utilizată ca metodă de racolare pentru traficul sexual.

Traficul de muncă rămâne cea mai răspândită formă de exploatare în rândul victimelor bărbați adulți. Muncitori migranți sunt expuși riscului de trafic, în special în sectoarele pentru care sunt specifice munci grele, cum ar fi industria construcțiilor. Activitatea de prevenire și contracarare a fenomenului traficului de ființe umane trebuie să fie fundamentată pe rezultatele și recomandările cercetărilor științifice în domeniu. Ori în caz contrar, există riscul că eforturile depuse în vederea stopării acestui flagel să eșueze, iar traficul de ființe umane să se amplifice în continuare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. *Trafficking in Human Beings* <https://www.coe.int/trafficking>
2. Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, din 3.05.2005, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.67-XVI din 30.03.2006 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.66-69/ 277
3. Codul Penal al Republicii Moldova, Nr. 985 din 18.04.2002, M.O Nr. 72-74 din 14.04.2009;
4. Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate, din 15.11.2000 // Tratatate internaționale. Ediție oficială. Vol.35. – Chișinău, 2006, p.333.
5. Bîrsan C. Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Vol.I. – București C.H. Beck, 2006, p.265

Coordonator științific: MARIȚ Alexandru, dr., prof. univ,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
tel. +373794688824, e-mail: alexmarit@mail.ru